

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Telefon: (06-1) 443-5573, Telefax: (06-1) 443-5733

BM telefon: 33-104, 33-140, BM telefax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/986- /2012.P.

Tárgy: alapvető jogot sértő rendőri
intézkedés elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **a panaszos** által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 253/2012. (VII. 23.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a szolgálati fellépés módja tekintetében a panasznak

helyt adok,

minden más tekintetben azt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (1) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Törvényszéknek címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Törvényszékhez (1027 Budapest, Csalogány u. 47-49.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos 2011. november 24-én a Panasztestület ügyfélszolgálati irodáján írásban terjesztette elő panaszát a BRFK Kerületi Rendőrkapitánysággal szemben, amelyet személyes megjelenése alkalmával szóban kiegészített. A panaszos három társával együtt terjesztette elő panaszát, amely panaszokkal kapcsolatosan a Panasztestület külön eljárások keretében hozta meg állásfoglalását. A panaszos által előadottak az alábbiak szerint foglalhatóak össze.

A panaszos előadta, hogy 2011. november 18-án, éjfél után egy üzletben, vásárlás közben szóváltásba keveredtek az üzlet biztonsági őrével. A panaszos szerint jókedvűek, vidámak voltak, és talán egy kicsit hangosabbak is, de sem támadó, sem fenyegető magtartást nem tanúsítottak. A biztonsági őr kiabálása ellenére a panaszos és társai nem hagyták el az üzletet, erre a biztonsági őr kirángatta őket az utcára, majd a panaszos egyik társát, egy fiatal nőt ököllel mellbe vágta.

A panaszos két társa ekkor megpróbálták megvédeni megtámadott társukat, azonban a biztonsági őr gázspray-vel lefújta őket. Közben a boltból kiszaladt az utcára egy 30-35 év körüli férfi – aki szintén a boltban dolgozott – és ő is rátámadt a panaszos barátaira. A panaszos és társai ragaszkodtak ahhoz, hogy a biztonsági őr jogtalan eljárása miatt panaszt tegyenek, ezért a támadás után visszamentek az üzletbe, de az őr sem nevét, sem azonosító jelzését nem volt hajlandó megadni. Időközben megérkeztek a rendőrök, akiket az üzlet biztonsági őre hívta ki, és akik kiérkezésük után „felvették” a panaszosok adatait. A rendőrök kiérkezésükkor nem tartották be a szolgálati fellépés szabályait, nem köszöntek, nem azonosították magukat.

A panaszos és társai – állításuk szerint – sem jogi képviselő, sem hozzátartozó kiértesítésére nem kaptak lehetőséget, az intézkedő rendőr a telefonálást megtiltotta nekik, az előállító helyiségbe való befogadáskor pedig a rendőrök elvették a panaszos és társai telefonját. Igazolást is csak arról kapott, hogy személyes szabadságát korlátozták, de az nem volt feltüntetve az iraton, hogy ennek mi a jogcíme.

A panaszos szerint a rendőrök végig elfogultan viselkedtek, csak a biztonsági őr tényállítása alapján intézkedtek, illetve indokolatlanul tartották bent őket a rendőrségen reggelig, mert semmilyen más ügyben nem hallgattak ki senkit akkor. A panaszjogról volt egy kérdés a papíron, de azt nem magyarázták el nekik, hogy mit jelent. A rendőrök a kérdéseikre sem válaszoltak rendesen. A panaszos a beadványának jegyzőkönyvben történő kiegészítése kapcsán azt is előadta, hogy a rendőr megjegyezte nekik, hogy reméli, ebből majd tanulnak.

A panaszbeadványban előadottak tartalma alapján a panaszos rendőri intézkedéssel kapcsolatos kifogásai az alábbiakban összegezhetők:

- a panaszos kifogásolta igazoltatásának jogszerűségét;
- a panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök nem tartották be a szolgálati fellépés szabályait;
- a panaszos kifogásolta előállításának jogszerűségét és időtartamát;

- a panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés során a rendőrök részrehajlóak voltak, a biztonsági őrrrel szemben elfogultan viselkedtek;
- a panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök többszöri kérés ellenére sem értesítették hozzátartozóját;
- a panaszos kifogásolta a vele szembeni bilincsalkalmazás jogszerűségét;
- a panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem tájékoztatták teljes körűen a panasztételi lehetőségéről.

Mindezek alapján kérte a Panasztestület vizsgálatát, amely vizsgálata során megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét az azonosítási kötelezettség elmulasztása, és a panasztételre vonatkozó tájékoztatás részlegessége miatt. Megállapította továbbá a panaszos személyi szabadságának sérelmét az előállítás időtartamának aránytalan volta, és emberi méltósághoz fűződő jogának sérelmét a bilincsalkalmazás jogalapjának hiánya miatt.

II.

A tényállás tisztázásához a hatóság részére az alábbi iratok álltak rendelkezésre:

- panaszos 2011. november 24-én kelt panaszbeadványa;
- panasz-kiegészítésről 2011. november 24-én kelt jegyzőkönyv;
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének, 2012. február 22-én kelt válaszelevele;
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon, 2011. november 18-án kelt, 01020/14524/2011/id. számú rendőri jelentés;
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon, 2012. február 17-én kelt, 01020/1820/2012/id.számú rendőri jelentés;
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon, 2012. február 20-én kelt, 01020/1820/2012/id. számú rendőri jelentés;
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon, 2012. február 20-én kelt, 01020/1908/2012/id. számú rendőri jelentés;
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon, 2012. február 21-én kelt, 01020/1908/2012/id. számú rendőri jelentés;
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon, 2012. február 22-én kelt, 01020/1820/2012/id.számú rendőri jelentés;
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon, 2011. november 18-án készült, 01020/14524/2011. számú rendőri jelentés elfogás végrehajtásáról;
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon, 2011. november 18-án készült, 01020/4009-7/2011 számú igazolás előállításról;
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság 2011. november 18.-ai fogdai nyilvántartólapja;
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon 2011. november 18-én kelt „Nyilatkozat”;
- 1 db CD, 105/146/2012 RR.;
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon, 2011. november 18-án készült jegyzőkönyv gyanúsított kihallgatásról;
- tanúmeghallgatásról 2012. október 17-én készült, 29000-105/986-11/2012/RP. számú jegyzőkönyv;

- tanúmeghallgatásról 2012. november 6-án készült, 29000-105/986-12/2012/RP. számú jegyzőkönyv;
- tanúmeghallgatásról 2012. november 6-án készült, 29000-105/986-13/2012/RP. számú jegyzőkönyv;
- tárgyalásról 2012. november 6-án készült, 29000-105/986-14/2012/RP. számú jegyzőkönyv.

A panaszos által konkrétan előadott kifogások kapcsán lefolytatott vizsgálat alapján az alábbiakat állapítottam meg.

1. A panaszos kifogásolta igazoltatásának jogszerűségét.

A panasz ezen részének vizsgálata az alábbi jogszabályok alapján történt:

Rtv. 13. § (1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

29. § (1) A rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 271. § (1) Aki olyan kihívóan közösséggellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az intézkedést foganatosító rendőr 2011. november 18-án készített jelentésében leírta, hogy a helyszínre november 18-án 00:55 órakor érkezett meg, azután, hogy az ügyeletvezető egy verekedésről érkezett bejelentés után utasította erre. A helyszínen felvette a kapcsolatot a bejelentő biztonsági őrral, aki elmondta, hogy a panaszos és társai inzultálták őt, a 2-es számú kasszát ütögették, a billentyűzetét nyomkodták, valamint szidalmazták az üzlet dolgozóit. Miután a biztonsági őr a társaságot távozásra szólította fel, dulakodni kezdtek, a biztonsági őr gázspray-t is használt. A történekről videofelvétel készült, melyet az intézkedő rendőr a helyszínen megtekintett, és melyen látszott, hogy a panaszos és társai szándékosan ütik a kasszát, dulakodnak a biztonsági őrral, illetve az üzlet egy másik alkalmazottjával.

A rendelkezésre álló rendőrségi iratok tanúsága szerint, a helyszínen tapasztaltak alapján fennállt a Btk. 271. § (1) bekezdés szerinti bűncselekmény elkövetésének – az intézkedéshez szükséges mértékű – gyanúja, így a rendőr az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján köteles volt intézkedni. Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pont pedig lehetőséget biztosított számára a helyszínen tartózkodók igazoltatására.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az intézkedés kezdeményezése és az igazoltatás jogszerűen történt, megfelelt az Rtv. fent idézett rendelkezéseinek. Ez e körben előadott panaszt **elutasítom**.

2. A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök nem tartották be a szolgálati fellépés szabályait.

A szolgálati fellépés módja tekintetében az alábbi jogszabályok rendelkezései az irányadóak:

Rtv. 20. § (1) A rendőrt az intézkedés során

a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy

b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.

(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

(3) A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

(4) Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. § (1) Az intézkedést a rendőr - az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.

Az intézkedő rendőr 2012. február 17-én kelt jelentésében leírta, hogy a panaszos és társaihoz lépve „*bemutatkoztam, akikkel közöltem nevemet, rendfokozatomat, valamint hogy a Bp. ... ker. Rk. járőre vagyok...*”. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a panaszossal szemben intézkedő rendőr a szolgálati fellépés módjára vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek csak részben tett eleget, hiszen az intézkedésének kezdetekor az azonosítószámának közlését elmulasztotta.

A szolgálati fellépés módja tekintetében előadott panasznak **helyt adok**.

3. A panaszos kifogásolta előállításának jogszerűségét és időtartamát.

3.1 Előállítás jogszerűsége.

A rendőrségi iratok az előállítás jogalapjaként egybehangzóan az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontját jelölik meg, mely szerint: „*A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek.*”

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 127. § (3) bekezdése alapján, a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles

azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. E törvényi rendelkezéshez fűzött indokolás szerint „A gyakorlatban számos esetben előfordul, hogy az elkövetőt az elkövetés helyszínén, vagy annak közelében valaki - nem a nyomozó hatóság tagja - elfogja. A kifejtettekből következően nemcsak az az eset minősül tettenérésnek, amikor az elkövető a bűncselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre és az a helyszínén elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a cselekmény szemtanúja, vagy az ő felhívására, vagy egyéb okból - például a riasztó működését észlelve - más személy üldözés során elfogja. Ilyen esetben a Be. 127. § (3) bekezdése lehetőséget biztosít az elfogó személynek arra, hogy az elkövetőt visszatartsa a hatóság kiérkezéséig.”

A fentieknek megfelelően, az Rtv. szerinti tettenérés fogalma sem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésre vonatkozik, hanem abban az esetben is tettenérésről van szó, ha a tetten ért személy mozgását, cselekvését más személyek – például szemtanúk – végig kísérik a cselekmény elkövetésétől kezdve. Jelen esetben az üzlet dolgozói a büntetőjogi törvényi tényállás elemeit megvalósító cselekménysor tanúi voltak, illetve a rendőrök megérkezésekor a panaszos és társai is a helyszínen tartózkodtak, így a tettenérés alapján történő elfogás és előállítás feltételei – a rendőr által a helyszínen tapasztaltak alapján – fennálltak.

Tekintettel a fentiekre, a rendőrök kellő jogalap birtokában döntöttek az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerinti elfogásról és előállításról, így az e körben előadott panaszt **elutasítom**.

3.2 Előállítás időtartama.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint „a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos előállítása 2011. november 18-án hajnali 1:00 órától 05:20 óráig, tehát 4 óra 20 percen keresztül tartott. Az igazolás az előállítás kezdő időpontjaként – a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően – a rendőri intézkedés kezdetét jelöli meg. A rendőri jelentések rögzítik, hogy az intézkedés helyszínén a kiérkező rendőr meghallgatta a helyszínen tartózkodókat, visszanézte az üzlet biztonsági kamerája által rögzített felvételeket.

A panaszost és társait 1:40 órakor állították elő a rendőrkapitányságra. Ezt követően került sor a befogadással kapcsolatos teendők elvégzésére (ruházat-és csomagátvizsgálás, jegyzőkönyv készítése a letéti tárgyról, stb.). A tanúkihallgatásról készült jegyzőkönyv tanúsága szerint az üzlet árufeltöltőjének kihallgatása 2:57 órától 4:05 óráig tartott, majd a panaszos és társai gyanúsítottkénti kihallgatására került sor. A panaszost a társai közül elsőként hallgatták ki, melyre – a tanúkihallgatás elhúzódása miatt – 04:25 órától 04:55 óráig került sor. Az előállítás ideje alatt készültek el továbbá a rendőri jelentések is, melyeknek kellően részletesnek, pontosnak kell lenniük ahhoz, hogy ezek alapján a további eljárási cselekményekről döntenek lehessen, így ezek elkészítése is időigényes feladat.

Tekintettel arra, hogy az ügy előbbre vitele szempontjából az árufeltöltő tanúkenti meghallgatására is szükség volt, illetve, hogy a panaszoson kívül másik 3 társa tekintetében is eljárási cselekmények foganatosítására volt szükség, az előállítás során a rendőrség az Rtv.

33. § (3) bekezdésében foglaltak megfelelően, a szükséges ideig korlátozta a panaszos személyes szabadságát. Az előállítás időtartama kapcsán előadott panaszt **elutasítom**.

4. A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés során a rendőrök részrehajlóak voltak, a biztonsági őrral szemben elfogultan viselkedtek.

Az Rtv. 13. § (2) bekezdése szerint „*a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.*”

A rendőri jelentések tanúsága alapján a helyszínre érkező rendőrök meghallgatták a panaszost és társait, az üzlet dolgozóit, valamint az üzlet előtt várakozó három férfit, illetve megnézték a rendelkezésre álló videofelvételt. Tekintettel arra, hogy a biztonsági őrről kért rendőri intézkedést, nem a panaszos és társai, illetve, hogy a rendelkezésre álló iratok nem tartalmaznak arra nézve további adatokat, hogy a rendőrök elfogultan viselkedtek volna az üzlet bármely dolgozójával szemben, a rendőri intézkedés megfelelt a részrehajlás-mentes intézkedés követelményének. Az e körben előadott panaszt **elutasítom**.

5. A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök többszöri kérés ellenére sem értesítették hozzátartozóját.

A fogvatartott hozzátartozója értesítésének kötelezettségét az Rtv. 18. § (1) bekezdése tartalmazza, amely kimondja, hogy „*a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.*”

A panaszos beadványában előadta, hogy az intézkedő rendőr megtiltotta, hogy telefonját használja, és az előállító helyiségbe való befogásakor a készülékét elvették tőle, így nem állt módjában hozzátartozóját értesíteni.

A panaszos állításával ellentétben, a rendőrkapitányság vezetőjének válaszevele, illetve az intézkedő rendőr 2012. február 17-én készült jelentése is rögzíti, hogy a panaszos és társai önállóan, telefonon kiértécsítették hozzátartozójukat, ezért a rendőr kérdésére kiértécsítést nem kértek. Ezt támasztja alá a panaszos által aláírt azon nyilatkozat is, amely tanúsága szerint a panaszos nem kérte hozzátartozó vagy más személy kiértécsítését, és a kiértécsítendő személy nevére, telefonszámára vonatkozó rovatokat üresen hagyta.

Tekintettel a fentiekre, a hozzátartozó kiértécsítésének elmulasztása kapcsán előadott panaszt **elutasítom**.

6. A panaszos kifogásolta a bilincsalkalmazás jogszerúsége.

A bilincsalkalmazás jogszerúségének vizsgálata az alábbi jogszabályok alapján történt:

Rtv. 16. § (1) A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

48. § A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

Szolgálati Szabályzat 41. § (1) Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendeltek el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

(2) A szolgálati előljáró a fogva tartott személy bilincselését a kísérés, az előállító egységen vagy a fogdán kívüli őrzés idejére is elrendelheti, ha szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg.

A panaszos és társai által közösen előterjesztett panaszbeadványban előadták, hogy a panaszost megbilincselve vitték fel az előállító helyiségből a kihallgató helyiségbe. Ezen állítást tanúmeghallgatásuk során megerősítették a panaszos társai, illetve maga a panaszos is a tárgyalásról 2012. november 6-án készült jegyzőkönyvben.

Az intézkedést foganatosító rendőr 2012. február 21-én kelt jelentésében leírta, a bilincselésre azért került sor, mert szándékos jellegű bűncselekmény (garázdaság) gyanúja miatt történt az elfogás, és a rendőr úgy ítélte meg, hogy az épületen belül történő biztonságos kísérésük bilincs alkalmazásával kivitelezhető. Tanúvallomásaiban ezt azzal egészítette ki, hogy az átkísérésre üvegezett folyosókon keresztül került sor, amelyet egyedül hajtott végre, ezért úgy ítélte meg, a bilincs alkalmazásával teheti biztonságossá az átkísérést mind a panaszos, mind maga számára.

Az Rtv. általános indoklása szerint „a bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz. Ennélfogva alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyományaként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.”

Tekintettel arra, hogy az Rtv. indoklása alapján a bilincs megelőző, védelmi jellegű intézkedés, amely előzetes ellenállás tanúsítása nélkül is alkalmazható, illetve figyelembe véve a fent részletezett körülményeket megállapítható, hogy az intézkedő rendőr kellő jogalap birtokában döntött a bilincselés mellett. Az e tekintetben előadott panaszt **elutasítom**.

7. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem tájékoztatták teljes körűen a panasztételi lehetőségéről.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szabályozza a rendőrség panasztételről való tájékoztatási kötelezettségét: *„A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.”*

A panaszos panaszbeadványában következetesen azt állította, hogy a panasz lehetőségéről tájékoztatást nem kapott.

Az előállítás időtartamáról szóló igazoláson – melyet a panaszos aláírásával is ellátott – több magyarországi jogvédő szervezet elérhetősége szerepel, ugyan a panasztételi lehetőség határidejére való utalás nélkül. A panaszos állításával ellentétben, az intézkedést foganatosító rendőr 2012. február 17-én készült jelentésében leírta, hogy a panaszos és társainak *„a helyszínen a szükséges felvilágosítást megadtam, ha bármiféle panasszal kívánnának élni, továbbá hogy a védelemhez joguk van, melyet tudomásul vettem”*. A *„Nyilatkozat az elfogott, előállított, elővezetett személy részéről”* elnevezésű dokumentumon – melyen szintén szerepel a panaszos aláírása – is megjelölésre került, hogy a panaszost jogorvoslati lehetőségeiről tájékoztatták.

Tekintettel arra, hogy ugyan az írásbeli tájékoztatón a benyújtás határideje nem szerepel, azonban szóban a megfelelő felvilágosítást a panaszos megkapta, a panasztételi lehetőségéről való tájékoztatás kapcsán előadott panaszt **elutasítom**.

III.

A Panasztestület a panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta, és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz, emberi méltósághoz, valamint a személyes szabadsághoz való jogának sérelmét.

A határozat II. részében részletesen kifejtett indokok alapján a Panasztestület megállapításával **1., 2., 3.1, 4., és 5.** számokon jelzett kifogások tekintetében egyetértek, a **3.2, 6. és 7.** számokon jelzett kifogás tekintetében pedig eltérő álláspontomat (jogszabállyal alátámasztott részletes indokolással együtt) fentebb kifejtettem.

Hatásköri és illetékességi szabályokat az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdése tartalmazza.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdés, 55. § (1) bekezdés, 59. § (1) bekezdés, 70/A § (1) bekezdés;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, valamint a 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) a) pontja és (2) bekezdése, valamint a 109. § (1) és (3) bekezdései;

- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1)(2) bekezdések, 16. § (1) bekezdés, 18. § (1) bekezdés, 20. §, 29. § (1) bekezdés a) pont, 33. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés, 48. §, 93. § /A (6) (7) és (9) bekezdései;
- Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 5. § (1) bekezdés, 41. § (1) és (2) bekezdések;
- A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 127. § (3) bekezdés;
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdés.

Budapest, 2012. november „ „

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány